

Preses relīze

Luksemburgā, 2017. gada 30. novembrī

Eiropas vienotā gaisa telpa: kultūra ir mainījusies, bet gaisa telpa joprojām ir sadrumstalota, secina ES revidenti

Eiropas vienotās gaisa telpas iniciatīva, kuras mērķis ir pilnveidot gaisa satiksmes pārvaldību visā Eiropas Savienībā, risināja skaidru vajadzību un ir krietni uzlabojusi efektivitātes kultūru. Tomēr Eiropas gaisa telpas pārvaldība joprojām ir sadrumstalota un Eiropas vienotās gaisa telpas ideja vēl aizvien nav īstenota, teikts jaunajā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā. ES finansējums Eiropas vienotās gaisa telpas tehnoloģiskajiem elementiem līdz šim ir bijis 730 miljoni EUR, bet līdz 2020. gadam tas jāpalielina līdz 3,8 miljardiem EUR.

Lai pārbaudītu iniciatīvas darbību, revidenti apmeklēja valdības departamentus, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējus un valsts uzraudzības iestādes piecās dalībvalstīs (Spānijā, Francijā, Ungārijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē), kā arī galvenās ieinteresētās personas politikas, darbības nodrošināšanas vai rūpniecības jomās. Revidenti konstatēja, ka Eiropas vienotās gaisa telpas iniciatīva bija pamatota, jo Eiropas gaisa satiksmes pārvaldību apgrūtināja valstu monopoli un sadrumstalotība. Politika ir saskaņota un vērsta uz šo nepilnību novēršanu. Tomēr satiksmes modeļu izmaiņu dēļ iniciatīvas sākotnējie augstie mērķi kļuva daļēji nerasniedzami un daļēji nebūtiski.

“Gaisa transports ir svarīga ES iekšējā tirgus daļa, jo tas gan veicina personu un preču mobilitāti, gan paātrina ekonomikas izaugsmi,” teica par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis George Pufan. “Taču vienotais tirgus Eiropā pilnīgi noteikti vēl nevar izmantot priekšrocības, ko sniedz vienota gaisa telpa.”

Navigācijas maksājumi nav būtiski samazinājušies, un gaisa satiksmes kavējumi ir atkal sākuši pieaugt, ziņo revidenti. Pašreizējie funkcionālie gaisa telpas bloki būtībā nodrošina forumu sadarbībai starp kaimiņvalstu ieinteresētajām personām, bet ir izrādījušies neefektīvi gaisa telpas pārvaldības, pakalpojumu sniegšanas un iepirkumu sadrumstalotības novēršanā. Valsts uzraudzības iestāžu veikto pārraudzību apgrūtina tas, ka šīs iestādes ne vienmēr ir pilnībā neatkarīgas un dažos gadījumos tām trūkst vajadzīgo resursu.

Kā norāda revidenti, ir atklājies, ka Komisijai un dalībvalstīm ir grūti panākt vienošanos par darbības uzlabošanas mērķiem, it īpaši jaudas un izmaksu efektivitātes jomā. Turklāt daži rādītāji neietver būtiskus darbības rezultātu aspektus.

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Eiropas vienotās gaisa telpas tehnoloģiskais pīlārs *SESAR* projekts ir pārvērtis iepriekš fragmentēto pētniecības un izstrādes vidi – tagad tā ir saskaņota. Tomēr ES loma šajā projektā ir attīstījusies un attālinājusies no sākotnējās koncepcijas – darbības joma ir būtiski paplašināta, termiņi ir būtiski pagarināti un finansējuma apmērs būtiski palielināts. Darbības mērķi ir no jauna noteikti 2035., nevis 2020. gadam, kā sākotnēji bija paredzēts.

Lai uzlabotu Eiropas vienotās gaisa telpas efektivitāti, revidenti ir sagatavojuši Eiropas Komisijai vairākus ieteikumus, konkrēti:

- pārskatīt Eiropas vienotās gaisa telpas augsta līmeņa mērķus;
- analizēt citas sadrumstalotības mazināšanas iespējas un noteikt prioritāti tiem pētniecības un izstrādes risinājumiem, kas novērš šo problēmu;
- nodrošināt, lai valstu uzraudzības iestādes būtu pilnīgi neatkarīgas;
- optimizēt darbības uzlabošanas sistēmu un pārskatīt dažus galvenos darbības rādītājus;
- pārskatīt ES atbalsta struktūru pētniecībai un izstrādei, ņemot vērā Eiropas vienotās gaisa telpas mērķus;
- pastiprināt kopuzņēmuma *SESAR* atbildību.

Piezīmes izdevējiem

2015. gadā no ES lidostām izlidoja vai tajās ielidoja aptuveni 920 miljoni pasažieru un tika pārvadāti 15 miljoni tonnu kravu. Tajā pašā gadā Eiropas debesīs notika gandrīz 10 miljoni komerciālu lidojumu. Lai šāda satiksmes plūsma būtu droša un efektīva, ir vajadzīga gaisa satiksmes pārvaldība, kas ietver trīs būtiskas funkcijas: nodrošina distanci starp gaisa kuģiem, līdzsvaro gaisa satiksmes vadību un lidojumu pieprasījumu un sniedz aeronavigācijas informāciju gaisa telpas izmantotājiem.

Kaut arī gaisa satiksme būtībā ir starptautiska, tradicionāli tā tikusi pārvaldīta valsts līmenī sadrumstalotā un monopolistiskā vidē. Šīs īpatnības ir izraisījušas kavēšanos un lielākas satiksmes pārvaldības izmaksas gaisa telpas izmantotājiem. Eiropas vienotās gaisa telpas iniciatīvas mērķis ir uzlabot gaisa satiksmes pārvaldības vispārējo darbību, nododot vairākas starpvaldību līmeņa kompetences Eiropas Savienībai.

Eiropas vienotās gaisa telpas iniciatīvu oficiāli sāka 2004. gadā, pakāpeniski izveidojot tiesisko regulējumu, kas ietver ES mērogā saistošu noteikumu kopumu attiecībā uz gaisa satiksmes drošību, pakalpojumu sniegšanu, gaisa telpas pārvaldību un sadarbību tīklā. Šis regulējums ir apvienots ar tehnoloģiskās modernizācijas programmu — *SESAR* projektu, ko atbalsta ar finansiāliem stimuliem.

Īpašais ziņojums Nr. 18/2017 “Eiropas vienotā gaisa telpa: kultūra ir mainījusies, bet vienotas gaisa telpas nav” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (www.eca.europa.eu) ES 23 valodās.